

# Jesu li Braunfild lokacije ogledalo naših navika?

U viševjekovnoj trici za „društvom obilja“ u kojoj je profit bio osnovni pokretač razvoja većina ljudi je zaboravila da je čovek samo deo velikog sistema u kome svaki element ima isti značaj.

Takvim ponašanjem prema prirodi i svemu što ga okružuje, a pripada korpusu resursa iz prirode ljudi su došli na ivicu ekološkog ambisa.

Priroda nas, godinama unazad, kroz sve uočljivije klimatske promene i burne prirodne kataklizme uzrokovane baš tim promenama opominje da je „dvanaest i minut“ da menjamo svoje ponašanje.



U tom kontekstu nužnih promena ljudskog ponašanja prema svemu što nas okružuje treba posmatrati i status napuštenih industrijskih lokalacija i neminovnost preduzimanja određenih aktivnosti kako bi se zaustavilo i preokrenula degradaciju zemljišta i sprečilo dalje uništavanje biodiverziteta kome takve lokacije, iako smeštene u urbane zone, pripadaju.

Jedna od karakteristika savremenog doba je i sve jača svest o ljudskoj zavisnosti od prirode.

Sa žaljenjem moramo konstatovati da se ove promene u našem društvu dešavaju sporo i u nedovoljnom obimu jer, su aktivnosti zasnovane na društveno odgovornom ponašanju i jačanju svesti o ljudskoj zavisnosti od prirode, nisko kotirane u agendama javnih politika institucionalnih aktera na svim nivoima

organizovanja države.

To je do neke i razumljivo jer, dok smo ,na ovim prostorima bili,na žalost ,zaokupljeni svejedno da li kao akteri ili žrtve,procesima kravog raspada nekadašnje,zajedničke države, u junu1992 godine u Rio de Žaneiru je održana najveća od svih ikad održanih konferencija Ujedinjenih Nacija posvećena zaštiti životne sredine i razvoju.



Bila je to ,treća po redu,konferencija UN posvećena životnoj sredini ali i prva na kojoj je jasno ukazano na povezanost razvoja i zaštite životne sredine.

Prisustvovalo je blizu 10.000 zvaničnih predstavnika iz oko 150 zemalja, uključujući i 116 nacionalnih političkih lidera.

Svetski lideri su na Zemaljskom samitu u Rio de Žaneiru 1992. godine usvojili preporuke Bruntlendove komisije a jedan od rezultata samita bila je Agenda 21 kojom se daju preporuke za održivo upravljanje zemljišnim, vodenim i šumskim resursima u 21. veku.

Ova komisija je ,još pet godina pre skupa u Rio de Žaneiru ,sačinila izveštaj pod nazivom „Naša zajednička budućnost“.

U ovom izveštaju data je definicija održivog razvoja za koji se kaže da je to onaj razvoj koji zadovoljava sadašnje potrebe, ne ugrožavajući mogućnosti budućih generacija da zadovolje svoje potrebe.

Ova definicija zasnovana na konceptu potreba (prihvatljivog životnog standarda za sve) i konceptu ograničenja (korišćenje prirodnih resursa u skladu sa dostignutim tehnološkim razvojem ali osećajem za potrebe budućih generacija - naše dece) nameće nam nužnost angažovanijeg bavljenja aktuelnim statusom brownfield lokacija.



I kroz prizmu našeg aktuelnog odnosa prema napuštenim industrijskim pogonima, brownfield lokacijama, do izražaja dolazi veliko nerazumevanje za potrebom unutargeneracijskom i međugeneracijskom pravdom.

U neposrednoj blizini centra Kraljeva, u zoni izrazite gustine naseljenosti, nalaze se nekadašnji industrijski pogoni Fabrika Vagona, Magnohrom, Jasen...

Nalaze se, u vrlo problematičnom stanju, sa stanovišta mogućeg, negativnog, uticaja na kvalitet životne sredine okolnog stanovništva.

I u Baljevcu, sedištu nekadašnjeg rudnika magnezita „Bela stena“ koji je poslovao u okviru „Magnohroma“, tik uz samo naselje nalazi se pogon „MG Srbijen“ u kome se, trenutno, u nekadašnjim pogonima tope automobilski delovi.

Trenutni status ovih, nekadašnjih, industrijskih pogona je, najblaže rečeno, stanje „limba“.

Reč limba koristimo, s pravom, da se opišemo stanje negde između, u nekom zastoju, stanje koje nije baš udobno, ali u kome se ostaje dovoljno dugo u strpljivom čekanju da, neko ili nešto drugo potezom, akcijom, dodatnom energijom iz tog nekakvog „međustanja“ izvuče te zapuštene i, delimično napuštene, industrijske pogone.

Mnogo je pokazatelja da se nekadašnji industrijski pogoni, ili brownfield lokacije u Srbiji, pa dakle i u Kraljevu i Raški, nalaze, već bez malo dve decenije, u tom „međustanju“.